

ІСТОРІОГРАФІЯ, ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВО ТА СПЕЦІАЛЬНІ ІСТОРИЧНІ ДИСЦИПЛІНИ

УДК 930 (477) : 39 : 061.22

МЕТОДОЛОГІЯ ТА МЕТОДИ ЕТНОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У НАУКОВОМУ ТОВАРИСТВІ ІМЕНІ ШЕВЧЕНКА У ЛЬВОВІ (1892-1940) В НАУКОВИХ СТУДІЯХ

Ростислав Конта

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Україна, 01033, м. Київ, вул. Володимирська, 60
e-mail: konrost@ukr.net

Процес організації етнологічних досліджень у Науковому товаристві імені Шевченка у Львові (НТШ) пройшов тривалий період свого становлення у рамках даної організації, що відбилося на програмних засадах Товариства та формуванні методології наукових пошуків. У даному контексті на особливу увагу заслуговує діяльність окремого структурно підрозділу НТШ – Етнографічної комісії, члени якого безпосередньо займалися розробкою теоретичних проблем, пов'язаних з етнологічними дослідженнями. Важливим питанням у межах окресленої нами проблеми є дослідження методології та методів етнологічних досліджень у НТШ, яке має важливе значення, оскільки висвітлює не лише саму систему внутрішньої організації діяльності Етнографічної комісії, але й проливає світло на основні принципи збирання етнографічного матеріалу, його опрацювання та головні підходи до аналізу разом із формулюванням етнологічних теорій і гіпотез.

Складність цієї проблеми пояснюється тим, що не лише члени Товариства використовували різні методологічні прийоми під час роботи з етнографічним матеріалом у різні періоди своєї діяльності (згідно з тогочасними новітніми науковими досягненнями), а й науковці, які проводили аналіз методів і методик роботи етнологів НТШ мали власне бачення предметного поля етнології як науки та її зв'язків з іншими народознавчими дисциплінами, зокрема, з такими, як етнографія, антропологія, фольклористика й ін.

У період діяльності НТШ, фактично, були відсутні ґрунтовні теоретичні узагальнення, які стосувалися вивчення методології та ме-

тодів етнологічних досліджень у цій організації. Автори деяких відгуків на праці етнографів Товариства лише інколи торкалися методологічної складової їх студій і не проливають світло на уявлення про теоретичні підходи членів Товариства до організації народознавчих досліджень.

У радянській історіографії методологічна складова етнологічних досліджень у НТШ розглядалася переважно у контексті боротьби з буржуазними науковими теоріями. Для прикладу наведемо статтю М. Матвійчука, присвячену методології фольклористичних досліджень І. Франка [1]. Якщо усунути ідеологічну складову у зазначеній статті, то можна виділити низку принципово чітких оцінок наукових досліджень вченого у галузі фольклористики, а саме: встановлення автентичності українських народних пісень історичного характеру; вивчення методологічного наукового доробку європейських наукових шкіл і напрямів тощо. Але подібного роду аналіз теоретичної складової фольклористичних праць І. Франка багато у чому був спотворений ідеологічною складовою статті М. Матвійчука, автор якої поставив собі завдання «...показати ту напружену боротьбу, яку вели фольклористи революційно-демократичного табору проти реакційної буржуазної науки» [2].

Радянські вчені переважно обходили своєю увагою НТШ як наукову інституцію, тим паче її етнологічний напрям роботи. Окремі згадки стосувалися лише наукової діяльності вчених, які кваліфікувалися як «революційні демократи» (І. Франко, В. Гнатюк, Ф. Колесса й ін.), без згадки самої організації, в якій вони

працювали. Показовою у цьому відношенні може бути стаття П. Павлія [3], в якій аналіз методології всіх згаданих етнологів-членів Товариства зводився до того, що «дороговказом у всій роботі фольклориста – збирача і популяризатора народної творчості, як і кожного діяча в будь-якій галузі матеріальної і духовної культури, – є найпередовіша теорія сучасності – вчення марксизму-ленінізму, зокрема, вчення про класовість, партійність мистецтва, культури, літератури, науки» [4].

В. Сидельников наголошував на тому, що «віками в народній творчості відбивалася класова ненависть трудящих до експлуататорів і прагнення народів до соціальної і національної незалежності» [5]. Відповідно й осмислення наукової спадщини фольклористів, зокрема і вчених НТШ, полягало у наступному: «Не огульне заперечення фольклористичної спадщини минулого, а критичний перегляд – таким є завдання, що стоїть перед радянськими фольклористами. Ми повинні видати з роз'яснюючими передмовами, післямовама, коментарями вибрані роботи з фольклору... Ів. Франка... Слід видати вибрані роботи радянських фольклористів: ...проф. Ф. Колесси...» [6]. Зрозуміло, що опрацювання етнологічної наукової спадщини, зокрема і вчених-членів НТШ, було можливе лише у межах марксистсько-ленінської методології.

У радянській історіографії, фактично, не досліджувалися та не використовувалися попередні методологічні напрацювання етнологів Товариства, оскільки вони не вкладалися в ідеологічну систему радянської науки. Навіть в узагальнюючих працях з методики етнографічних досліджень переважно не згадувався відповідний теоретичний доробок членів НТШ [7].

Лише в окремих дослідженнях радянських учених, що стосувалися незаборонених імен, можна виявити інформацію про методологічну складову їх робіт. Це, зокрема, дослідження О. Дея та С. Грици, що стосувалися вивчення наукової спадщини Ф. Колесси [8].

На окрему увагу заслуговує праця М. Сиваченка [9], в якій автор розглядає низку методологічних прийомів В. Гнатюка під час аналізу фольклорних текстів: атрибуція фольклорного твору (встановлення його належності народній традиції); вивчення джерелознавчої бази твору, його паралелей у творах інших народів і наявності різних його варіантів і т.д. Автор високо оцінював метод публікації фольклорних матеріалів, який використовував В. Гнатюк, оскільки «він ство-

рював необхідну базу для наукового дослідження, давав можливість те чи те явище фольклору розглядати широко, як у зв'язку з національним фольклорним процесом, так і з фольклорним процесом світовим» [10].

Перехідною у сенсі оцінок методологічних засад наукової діяльності членів НТШ у радянській історіографії можна назвати статтю С. Мишанича [11], яка, з одного боку, переважно позбавлена штампів радянської науки, а з іншого – визнавала фольклористичні праці Ф. Колесси як такі, що ґрунтувалися на помилкових методологічних засадах [12].

Із здобуттям Україною незалежності починають виходити ідеологічно незаангажовані праці, в яких йдеться про проблеми методології етнологічних досліджень у НТШ. Це, зокрема, стаття О. Купчинського [13] про В. Гнатюка, в якій автор, фактично, вперше визнав той факт, що вчені Товариства не критикували європейські наукові школи, а, навпаки, використовували новітні на той час методологічні розробки у своїй науковій роботі. Як зазначає О. Купчинський, «сьогодні, з перспективи часу, можемо сказати, що саме орієнтація на досягнення світової фольклорно-етнографічної науки склала у В. Гнатюка одну з основних підвалин трактування ним національного фольклору і народознавства взагалі» [14]. Ми погоджуємося з автором у тому, що вчені Товариства (на прикладі В. Гнатюка) активно використовували популярний на той час історико-порівняльний метод, який дозволяв зробити ґрунтовний аналіз етнографічного матеріалу, виявити джерела його походження та провести паралелі з відповідними матеріалами інших народів.

Одночасно з працею О. Купчинського вийшла стаття Р. Кирчіва [15], присвячена теоретичним засадам української фольклористики, де автор чітко підсумував методологічну складову фольклористичних досліджень у НТШ, яка полягала у плюралізмі та раціоналізмі у дослідницьких підходах, а також пильній увазі до різних течій, напрямів і шкіл тогочасної європейської та світової фольклористичної думки та докладної поінформованості про них [16].

Важливе значення має дослідження І. Денисюка [17], присвячене вивченню фольклористичних концепцій М. Грушевського та І. Франка. Автор дійшов висновку, що «...учені користувалися вже виробленими в європейській науці методами дослідження словесності. Концепцію культурно-історичної школи як

своєї наукової праці вони помножили на здобутки компаративізму, міфологічної та антропологічної, а подекуди психологічної школи і на власні методологічні пошуки» [18]. Отже, І. Денисюк ґрунтовно проаналізував методологічні прийоми різних шкіл, які застосовували у своїх народознавчих дослідженнях М. Грушевський та І. Франко, а також виділив специфіку їх методологічних вподобань. Зокрема, автор наголосив на тому, що «обидва вчені критикували крайності компаративізму й водночас глибоко поважали історично-порівняльний метод вивчення і виявлення подібностей і запозичень, як і визначення національної специфіки усної української словесності» [19].

До вивчення проблеми методології народознавчих досліджень у НТШ долучилися також О. Сапеляк і Р. Кісь [20], стаття яких стала найбільш ґрунтовною працею з цієї проблеми за останній період, оскільки у ній в узагальненому вигляді подається оцінка методів і методики наукових досліджень членів Товариства в усіх народознавчих дисциплінах. Автори наголосили на тому, що вчені-етнографи виробляли власні теоретико-методологічні засади, які відзначалися у підході до вивчення народного життя, а саме: застосовували стаціонарний метод дослідження; займалися групуванням матеріалів для ефективного застосування порівняльний студій тощо. Тобто, якщо попередні дослідники торкалися методологічних аспектів наукових досліджень переважно у галузі фольклористики, то О. Сапеляк і Р. Кісь окреслили загальну картину теоретичних підвалин, що лежали в основі всіх народознавчих дисциплін, де етнологія виступала базовою дисципліною.

Методи етнологічних досліджень знайшли своє відображення у праці В. Наулка [21], який проаналізував програмні дослідження культури та побуту українського народу. Його стаття проливає світло на практичну сторону проведення народознавчих досліджень і дозволяє сформуванню комплексне бачення конкретних прийомів зі збору етнографічного матеріалу на прикладі експедиційної діяльності Ф. Вовка.

Методологічний аспект наукових пошуків Ф. Вовка досліджувала також О. Таран [22], яка зосередила свою увагу на застосуванні французької школи антропології у НТШ та формуванні на її основі української наукової антропологічної традиції. Як зазначає дослідниця, «саме завдяки Хв. Вовку українська етнографія та антропологія початку ХХ ст. під-

нялась на один щабель з європейськими народознавчими науками того часу» [23]. Зі свого боку ми хочемо наголосити на тому, що етнологічна складова наукових пошуків Ф. Вовка у статті О. Таран залишилася переважно поза увагою, хоча методологічні прийоми досліджень ученого виходили за межі антропологічних знань у сучасному розумінні цього терміну та містили низку характеристик суто етнологічного спрямування.

Методологічні аспекти українознавчих наукових пошуків В. Гнатюка продовжував студіювати О. Купчинський. У 1999 р. дослідник надрукував ще одну статтю [24], яка доповнювала його попередню працю 1992 р. [25]. Як помітно із висновків автора про методологію етнографічно-фольклористичних досліджень В. Гнатюка, вчений у своїх поглядах на зазначену проблему погоджувався з І. Франком. Підтвердженням цьому може бути теза О. Купчинського про те, що «...як прихильник застосування порівняльного методу в гуманітарних і суспільних науках, В. Гнатюк, на відміну від інших учених, не відкидає таких шкіл у науці, як «історична», «антропологічна» чи навіть «міфологічна». Однак «жодна з них не може бути універсальною», хоча у кожній, на думку вченого, можна знайти щось раціональне» [26].

Продовжив тематику своїх наукових досліджень і В. Наулко, який у співавторстві з Н. Руденко надрукував статтю [27], написану на основі епістолярної спадщини Ф. Вовка, що торкалася теоретичних питань визначення предмета й об'єкта етнографічних досліджень, класифікації культурно-побутових явищ, програмності та методики їхнього вивчення. Як зазначили автори, «листи свідчать, що Ф. Вовк був послідовним прихильником комплексного дослідження етнографічних явищ із застосуванням суспільствознавчих та інших наук, зокрема, природничих, знаходячись під впливом, поширеної тоді еволюціоністської школи в етнографії, насамперед, концепцій Е. Тейлора. Він неодноразово підкреслював необхідність дослідження культури та побуту з найдавніших часів до сучасності, з обов'язковим застосуванням природничо-наукових методів і даних археології, фізичної антропології, палеонтології, історії первісного суспільства і навіть геології» [28].

Майже недослідженим до останнього часу були методологічні основи етнографічно-фольклористичної спадщини А. Кримського. Лише у 2004 р. вийшла в світ стаття Н. Каймакан, в якій проаналізовано застосу-

вання теорії міграції сюжетів у працях вченого [29]. У цій праці зазначалося, що А. Кримський протягом усього свого життя цікавився теоретичними проблемами дослідження етнографічного матеріалу та був прихильником теорії міграції сюжетів, яку доповнив власними фундаментальними працями з арабської літератури й усної народної творчості.

У період незалежності продовжували виходити праці С. Грици [30], яка ще у радянську добу вивчала етнографічно-фольклористичну діяльність Ф. Колесси. Досліджуючи систематизацію вченим фольклорного матеріалу, авторка стверджує: «Типовою для його праць є гнучка кореляція поміж не таким уже й великим практичним досвідом збирача фольклору і теоретичним осмисленням матеріалу для віднайдення засадничих прагматичних універсалій, які б працювали на впорядкування та класифікацію цього матеріалу і які б дали ключ до систематики того неосяжного предмету, яким є фольклор» [31]. Водночас С. Грица у своєму дослідженні докладно не розкрила всіх аспектів методів і методології дослідницької діяльності Ф. Колесси як етнографа, а зупинилася на його способах класифікації фольклору.

У працях Я. Гарасима спостерігається поступове розширення наукових інтересів стосовно дослідження методологічних основ творчості окремих етнологів НТШ. Якщо у перших працях учений зосереджував свою увагу на дослідженні методів і методології етнографічно-фольклористичних пошуків І. Франка, то в іншій (пізнішій) статті [32] Я. Гарасим дослідив культурно-історичний підхід у фольклористичних дослідженнях Ф. Колесси.

Згідно з автором, Ф. Колесса вважав, що метод дослідження зумовлений специфікою матеріалу для студій. Тому, досліджуючи українські народні думи, вчений використовував культурно-історичний метод і був одним із найбільш талановитих представників цієї школи. Водночас Я. Гарасим залишив поза увагою методологічні аспекти інших праць ученого етнологічного характеру.

Загалом тематикою наукових досліджень Я. Гарасима була культурно-історична школа в українській фольклористиці, риси якої він виявляв і у діячів НТШ. Цим і зумовлюється односторонність висвітлення методологічної складової народознавчих досліджень учених Товариства. Підсумком же наукових пошуків Я. Гарасима стало написане ним дисертаційне дослідження [33] та навчальний посіб-

ник [34], де висвітлено історію розвитку наукової методології української культурно-історичної школи у фольклористиці з урахуванням наукових досягнень у цьому напрямі І. Франка, М. Грушевського, Ф. Колесси й ін.

У контексті вирішення поставленого нами завдання доцільно наголосити на важливому значенні низки досліджень львівського вченого М. Глушка, праці якого розкривають принципи складові методів і методології етнологічних досліджень у НТШ [35]. У навчальному посібнику з методики польового етнографічного дослідження та низці статей автор окреслює теоретичну основу народознавчих досліджень у Товаристві. М. Глушко проаналізував не лише теорію, але й практику проведення етнографічних та антропологічних експедицій та оцінив наукову цінність зібраного матеріалу. У результаті вчений дав комплексну оцінку методів і методики етнологічних досліджень у НТШ, а також виявив специфіку наукових пошуків у цьому напрямі залежно від поставлених дослідницьких завдань.

Позитивні тенденції стосовно комплексної оцінки методології етнологічних досліджень у НТШ можна простежити у працях Г. Сокіл [36]. Авторка переконана у тому, що діяльністю Товариства українська наука утверджувала свій теоретико-методологічний рівень і виходила на світові обрії [37]. Авторка зауважила, що «знакову роль відіграла «велика трійця» (І. Франко, М. Грушевський, В. Гнатюк), що інтегрувала всесторонню працю на збирацькому, едиційному теоретико-дослідницькому рівнях» [38]. Але, незважаючи на цілісне бачення методологічної складової у діяльності НТШ, Г. Сокіл переважно подавала загальні оцінки теоретичних засад наукової роботи у цій інституції, що не дає змоги простежити характерні риси й особливості застосування різних методик опрацювання етнографічно-фольклористичного матеріалу членами Товариства.

Підсумовуючи вище викладене, слід зазначити, що актуальною залишається потреба більш докладного вивчення методів і методології етнологічних досліджень у НТШ з позиції сучасної науки. Це пояснюється тим, що, як свідчить попередній аналіз історіографії, більшість досліджень стосується методології фольклористичних досліджень. Водночас, як уже було зазначено нами, проблема ускладнюється довільним розумінням предметного поля різних народознавчих дисциплін як са-

мими науковцями НТШ, так і вченими, які аналізували етнологічний науковий доробок його членів. Тому для вирішення поставленого завдання необхідно використовувати сучасні дослідження (зокрема, праці М. Глушка), які торкаються визначення таких дефініцій, як «етнологія», «етнографія», «фольклористика», «антропологія» на період їх використання у науковому обігу членами Товариства.

Крім того, ми можемо стверджувати також про те, що лише найбільш відомі етнологи НТШ (І. Франко, Ф. Колесса, Ф. Вовк і В. Гнатюк) отримали в історіографії більш-менш прийнятні оцінки методологічної складової їхніх праць. Натомість інші етнологи Товариства (як рядові, так і провідні) поки що недосліджені з погляду з'ясування теоретичного підґрунтя їхніх наукових праць. Відсутні комплексні праці, в яких проблема методів і методології етнологічних досліджень у НТШ отримала б системне узагальнення з урахуванням широкої палітри методологічних прийомів, які використовувалися у межах цієї організації різними науковцями.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА:

1. Матвійчук М. Іван Франко в боротьбі з буржуазними фольклористичними теоріями XIX ст. / М. Матвійчук // Іван Франко: статті і матеріали / МВО СРСР; Львів. держ. ун-т. – Львів: Вид-во Львів. ун-ту. – 1955. – 36. 4. – С. 75-98
2. Там само. – С. 77.
3. Павлій П.Д. Збирання та публікація зразків народної творчості / П.Д. Павлій // Народна творчість та етнографія. – 1957. – Кн. 2. – С. 16-30.
4. Там само. – С. 17.
5. Сидельников В.М. Критика і фольклор / В.М. Сидельников // Народна творчість та етнографія. – 1958. – Кн. 2. – С. 33-40.
6. Там само. – С. 38.
7. Громов Г. Методика этнографических экспедиций / Г. Громов. – М.: Московский университет, 1966. – 118 с.
8. Грица С.Й. Принципи класифікації і наукового видання української словесно-музичної народної творчості на сучасному етапі: доповіді на VI Міжнарод. з'їзді славістів (Прага, серп. 1968) / С.Й. Грица, О.І. Дей. – К.: Наукова думка, 1968. – 38 с.
9. Сиваченко М.Є. Володимир Гнатюк і деякі питання фольклорної текстології / М.Є. Сиваченко // Сиваченко М.Є. Літературознавчі та фольклористичні розвідки. – К.: Наук. думка, 1974. – С. 402-436.
10. Там само. – С. 435.
11. Мишанич С.В. Текстологія видань українських народних дум / С.В. Мишанич // Народна творчість та етнографія. – 1990. – № 1. – С. 45-53.
12. Там само. – С. 51.
13. Купчинський О. Володимир Гнатюк: біля джерел формування українознавства / Олег Купчинський // Наукове Товариство імені Шевченка і українське національне відродження: Збірник праць і матеріалів першої наукової сесії НТШ. Березень, 1990. – Львів, 1992. – С. 72-89.
14. Там само. – С. 73.
15. Кирчів Р. Розвиток теоретичних засад української фольклористики / Роман Кирчів // Наукове Товариство імені Т. Шевченка і українське національне відродження: Збірник наукових праць і матеріалів Першої наукової сесії НТШ. Березень 1990. Доповіді, повідомлення, матеріали. – Львів, 1992. – С. 147-152.
16. Там само. – С. 151.
17. Денисюк І. Фольклористичні концепції М. Грушевського і І. Франка / І. Денисюк // Михайло Грушевський і Західна Україна: Доповіді і повідом. наук. конф. / Львів, ун-т ім. І. Франка та ін. – (Львів, 26-28 жовт. 1994 р.) / А. Карась (відповід. ред.) та ін. – Львів: Світ, 1995. – С. 229-234.
18. Там само. – С. 230.
19. Там само. – С. 231.
20. Сапеляк О. Комплексність методології українського народознавства кінця XIX – поч. XX ст. / Оксана Сапеляк, Роман Кіс // Народознавчі зошити. – 1995. – № 3. – С. 132-138.
21. Наулко В.І. Програмні дослідження культури та побуту людності України за матеріалами епістолярної спадщини Ф.К. Вовка / В.І. Наулко // III Міжнародний конгрес українців (Харків, 26-29 серпня 1996 року) – Політологія. Етнологія. Соціологія. – Харків, 1996. – С. 92-97.
22. Таран О. Хведір Вовк і французька школа антропології: формування української наукової антропологічної традиції на поч. XX ст. / О. Таран // Україна, українці, українознавство у XX ст. в джерелах і документах: Зб. наукових праць. У 2-х частинах. – К.: НВЦ «Наша культура і наука», 1999. – Ч. 1. – С. 243-251.
23. Там само. – С. 247.
24. Купчинський О. Українознавчі студії Володимира Гнатюка / Олег Купчинський // Київська старовина. – 1999. – № 2 (326). – С. 72-82.
25. Купчинський О. Володимир Гнатюк: біля джерел формування українознавства / Олег Купчинський // Наукове Товариство імені Шевченка і українське національне відродження: Збірник праць і матеріалів першої наукової сесії НТШ. Березень, 1990. – Львів, 1992. – С. 72-89.
26. Купчинський О. Українознавчі студії Володимира Гнатюка / Олег Купчинський // Київська старовина. – 1999. – № 2 (326). – С. 80.
27. Наулко В. Питання української етнографії в епістолярній спадщині Ф.К. Вовка (Волкова) / В. Наулко, Н. Руденко // Народознавчі зошити. – 2001. – № 3. – С. 454-456.
28. Там само. – С. 454.
29. Каймакан Н. Арабський фольклор и теория миграции сюжетов в исследованиях А. Крымского / Н. Каймакан // Східний Світ. – 2004. – № 1. – С. 140-148.
30. Грица С. Класифікаційні засади в працях академіка Філарета Колесси в їх зустрічі з сучасною фольклористикою / Софія Грица // Родина Колессів у духовному та культурному житті України кінця XIX-XX століття: зб. наук. пр. та матеріалів / упоряд. А. Вовчак, І. Довгалюк; відп. ред. В. Івашків; Львівський національний ун-т ім. Івана Франка. – Львів: [б. в.], 2005. – С. 188-198.
31. Там само. – С. 189.
32. Гарасим Я. Культурно-історичний підхід при вивченні дум у фольклористичних дослідженнях Філарета Колесси / Ярослав Гарасим // Родина Колессів у духовному та культурному житті України кінця XIX-XX століття: зб. наук. пр. та матеріалів / упоряд. А. Вовчак, І. Довгалюк; відп. ред. В. Івашків; Львівський національний ун-т ім. Івана Франка. – Львів: [б. в.], 2005. – С. 76-80.
33. Гарасим Я.І. Культурно-історична школа в історії української фольклористики: дис... канд. філол. наук: 10.01.07 / Ярослав Іванович Гарасим. – Львів, 1997. – 196 арк.
34. Гарасим Я.І. Нариси до історії української фольклористики: навч. посіб. / Я.І. Гарасим. – К.: Знання, 2009. – 301 с.
35. Глушко М. Методика польового етнографічного дослідження: навч. посібник / Михайло Глушко. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. – 288 с.; Глушко М. Антропологічні студії в Науковому товаристві імені Шевченка (кінець XIX – 30-ті роки XX століття) / Михайло Глушко // Вісник Львівського університету. Серія: Історична. – Львів, 2010. – Вип. 45. – С. 413-436; Глушко М. Маловідомі і дискусійні аспекти з етнографічної діяльності Наукового товариства імені Шевченка / Михайло Глушко // Народна культура України: традиції і сучасність: матеріали Міжнар. наук. конф., присвяч. 40-річчю заснування Нац. музею нар. архіт. та побуту України, Київ, 8-10 жовтня 2009 / Нац. музей нар. архіт. та побуту України; уклад. і наук. ред. П.М. Федака. – К.: Задруга, 2010. – С. 171-182.
36. Сокіл Г. Співпраця наддніпрянських фольклористів у Науковому Товаристві імені Шевченка / Ганна Сокіл // Література. Фольклор. Проблеми поетики. – Вип. 32. – 2009. – С. 393-398; Сокіл Г. Роль Наукового товариства імені Шевченка в історії української фольклористики (до 140-річчя створення Товариства) / Ганна Сокіл // Народознавчі зошити. – 2013. – № 5. –

С. 775-781.

37. Сокіл Г. Співпраця наддніпрянських фольклористів у Науковому Товаристві імені Шевченка / Ганна Сокіл // Література. Фольклор. Проблеми поетики. – Вип. 32. – 2009. – С. 397.

38. Сокіл Г. Роль Наукового товариства ім. Шевченка в історії української фольклористики (до 140-річчя створення Товариства) / Ганна Сокіл // Народознавчі зошити. – 2013. – № 5. – С. 780.

Конта Ростислав *Методологія та методи етнологічних досліджень у Науковому товаристві імені Шевченка у Львові (1892-1940): історіографія*

У статті розглядається питання висвітлення в історіографії методології та методів етнологічних досліджень у Науковому товаристві імені Шевченка у Львові. Розглянуто основні підходи представників різних історіографічних шкіл до тлумачення зазначеної проблеми. Простежено тенденції формування наукових знань про теоретичне підґрунтя етнологічних досліджень у Товаристві.

Ключові слова: історіографія, етнологія, етнографія, фольклористика, метод, методологія

Конта Ростислав *Методология и методы этнологических исследований в Научном обществе имени Шевченко во Львове (1892-1940): историография*

В статье рассматривается вопрос освещения в историографии методологии и методов этнологических исследований в Научном обществе имени Шевченко во Львове. Рассмотрены основные подходы представителей различных историографических школ к освещению данной проблемы. Прослежены тенденции формирования научных знаний о теоретических основах этнологических исследований в Обществе.

Ключевые слова: историография, этнология, этнография, фольклористика, метод, методология

Konta Rostyslav *The methodology and methods of ethnological studies in Shevchenko Scientific Society in Lviv (1892-1940): historiography*

The process of ethnological research in the Shevchenko Scientific Society in Lviv has a long period of its development within the organization. It is reflected in the program and the methodology of scientific research of the Society. Therefore, in the activity of the NTSh can be identified some changes in the organization of scientific work since the reform of the Society in 1892 and ending with its disbandment in January 1940. During that time, there were the programmatic changes in NTSh that can be observed at the level of plans and real measures to improve ethnological research in this organization. An article deals with a problem of coverage in historiography of methodology and methods of ethnological research in the Shevchenko Scientific Society in Lviv. This problem is reflected in the pages of the scientific literature. First of all it is the works relating to the reform of NTSh in nationwide academic organization. Despite the importance of this issue, it is usually was researched in historical works about Society, where the problem of methodology and methods of ethnological research in Society was lighting in general terms. As a result, it made impossible to follow all the twists and turns in the internal organization work in this area including the various points of views on this problem NTSh members. Also it made impossible to follow the foreign factor that was in the difficult circumstances of existence of scientific organization of academic level of the people who had been deprived of their own state. An article deals with a problem of lighting in the historiography the question of reforming the NTSh and changes in its charter in terms of its importance to the organization of ethnological researches in that organization. It is observed the different historiographical schools of interpretation of the problem. It traces the main trends in the development of scientific knowledge about the theoretical basis of ethnological research in the Society. The author also draws conclusions about the prospects for further study of this problem.

Keywords: historiography, ethnology, ethnography, folklore, method, methodology

Рецензенти:

Тихонов А.К., д.і.н., професор

Тробські Мацей, доктор габілітований, професор

Надійшла до редакції 08.10.2016 р.